

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium Breuiarii. Vitae Sanctorum - Cod. Aug. perg. 84

[S.l.], [3. Drittel des 10.-11. Jh.]

Vita Willibaldi episcopi Eichstetensis

[urn:nbn:de:bsz:31-11817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11817)

accipere mereatis. Iste dudum erat
externus atq; ignotus. et nunc est
civis in caelestibus. iste pridem iam
peregrinus. et nunc est. cum scis ce-
licolis. cuius membra in terra te-
net tumba. sps ethereas in auras e-
uectus abijt. Aurea p̄mia eterne
uite sine fine p̄fruant. letus ille
nunc longa p̄cua sine fine gau-
det in gl̄a. Ista qui legat intellegat
et non ambiguet consideret et
credet. qui sarcofago solida et in
integra stat in ecclesia que iam
olim ante quā de seculo migraret
facta fuerat. Et nunc deo gratias
ago cuius nempe imperio nutata
fundantur tota ethera terre-
stria. equorea. infernal.ambu-
lantes. uolantes. natantes. reptan-
tes. rite que laudant late falan-
ges clara cuius miracula cotti-
die cunctis coruscant in cosmo.
cuius est honor et potestas et impe-
rium. in secula seculorū. amen.

INCIPIT PROLOGVS.

Unde et nunc est civis in caelestibus. iste pridem iam peregrinus. et nunc est. cum scis ce-licolis. cuius membra in terra tenet tumba. sps ethereas in auras euectus abijt. Aurea p̄mia eterne uite sine fine p̄fruant. letus ille nunc longa p̄cua sine fine gaudet in gl̄a. Ista qui legat intellegat et non ambiguet consideret et credet. qui sarcofago solida et in integra stat in ecclesia que iam olim ante quā de seculo migraret facta fuerat. Et nunc deo gratias ago cuius nempe imperio nutata fundantur tota ethera terrestria. equorea. infernal. ambulantes. uolantes. natantes. reptantes. rite que laudant late falanges clara cuius miracula cotidie cunctis coruscant in cosmo. cuius est honor et potestas et imperium. in secula seculorū. amen.

Quos pastoralis
pius p̄cetur pe-
prbos alios
ganter dia-
militie mon-
pulari h. d. g.
studij m. g.
melior. p̄cetur
patu. g. d. g.
utegregius
nus sua industria
diligenter quodā modo ut
pprios mulcendo fouendo. p̄cetur
solebat. Istitis omnib. istie subsistere
legis moderamine manentibus.
Ego indigna saxonica degente
istie uementiū nouissima et n̄
solū annis sed etia morib. et de il-
lorū cōparatione contribulū
meorū quasi omuncula. Ego q̄
dem uobis religiosis ac catholicis
uiris celestis bibliothecę ministris
obutilitate memorię pauca per

non etiā uisitū signa: quas dñs p hu
mani generis salute se humiliando
discendendo in humani corporis as
sumptione diuine roboratus potente
priuilegio p stare atq; p ficere digna
tus ē in hoc mundo. Suisq; oculis ue
nerandi uiri uir libaldi corporali
cognita suisq; plantis p omnia palpan
do penetrandoq; uisibilitē cōparuerit
hec omnia intimando p stringimus.
Et non solū signa quę nobis p euangeli
gram cęsta demonstrant ille uidebat.
Sed etiā ipsa terrarū loca ubi dñs nr
nascendo. patiendog. ac resurgendo
nobis aparuit. & nihil omnia aliap
digiorū uisitūq; uestigia quas dñs
in ista orbe terrarū depingere dissa
maretq; dignatus est. Ille p ficax
nrōrū pedagogus omniū omnia trans
meando fide robustus fata fortuna
tus p cactē pagrans omnia uisitando
repperiebat atq; uidebat. Unde nunc
cęste ut ita dicā mihi uidet esse. p tēnū
qd ista omnia muta tenacitatis silentio
apilatis labus humana taceat lingua.
Quas dñs suo seruo p p p r i o corporis
labore p uisionēq; oculorū ostenden
do in nrīs temporib; reuelare dignatus
est. Ista non apocri forū uenia cęta

non etiā uisitū signa: quas dñs p hu
mani generis salute se humiliando
discendendo in humani corporis as
sumptione diuine roboratus potente
priuilegio p stare atq; p ficere digna
tus ē in hoc mundo. Suisq; oculis ue
nerandi uiri uir libaldi corporali
cognita suisq; plantis p omnia palpan
do penetrandoq; uisibilitē cōparuerit
hec omnia intimando p stringimus.
Et non solū signa quę nobis p euangeli
gram cęsta demonstrant ille uidebat.
Sed etiā ipsa terrarū loca ubi dñs nr
nascendo. patiendog. ac resurgendo
nobis aparuit. & nihil omnia aliap
digiorū uisitūq; uestigia quas dñs
in ista orbe terrarū depingere dissa
maretq; dignatus est. Ille p ficax
nrōrū pedagogus omniū omnia trans
meando fide robustus fata fortuna
tus p cactē pagrans omnia uisitando
repperiebat atq; uidebat. Unde nunc
cęste ut ita dicā mihi uidet esse. p tēnū
qd ista omnia muta tenacitatis silentio
apilatis labus humana taceat lingua.
Quas dñs suo seruo p p p r i o corporis
labore p uisionēq; oculorū ostenden
do in nrīs temporib; reuelare dignatus
est. Ista non apocri forū uenia cęta

59
tica dissectione relata esse cognoscamus
Sed sicut illo ipso uidente et nobis refe-
rente de consilio dictatione audire et
nihilominus scribere destinauimus.
duobus diaconibus testibus mecumq.
audientibus. VIII. Kt. IULII. pridie ante
solsticia martii die. istas esse literarum
apices non ideo ego idiota disputare in-
choo. quod de uere sagacitatis industria
me aliquid desiderare estimatis. Sciquid
bene non nouerim ego multos uirorum
quos dominus deus nosterq. artister multo prestanti-
ores non solum uirili sexui sed et etiam
dignitate diuine conditionis mini-
stero preferre dignatus est. Multo me-
lius diuine legis eruditione et nihil-
ominus indagacione sollempni cura pe-
tiores disponere et discereq. posso. Sed
qui me indignam tamen de illorum ge-
nealogi stirpe. aliuinde per pagatam
foste de extremis ramorum cauliculis
me fore noueram. De tantis talisq. ui-
rorum beatitudinibus uenerabilisq. ui-
te eorum non solum in actibus. sed et in-
tinentibus uariis multisq. mira-
culorum magnitudinibus perfecte
perficientium aliquid memorie dignum
lectoris legendi manibus imponere

g...
m...
baldus l...
arripientis pra...
asperaq. fortia...
Spissa prauertu...
peccatoru sp...
teptus titu...
temeritatu...
perneq. sagacit...
tus instanti...
uit qui sacri...
pastoralisq. con...
pclarusq. xpi...
Ista omnia palhascam...
sulcato tramite nigra...
uestigia scripta. Vra car...
scientia presentata contra omne...
mulatorum uituperationes di gra-
uamq. per omnia protectionis parma...
C nihilominus placita uere comen-
damus preceptione ut in omnibus
lecti laudamus nos liberante dona-
tribuentem dominum

stina nunc redeamus iterū p̄fati
viri infantia. Cūq; parentes ei magna
mentis excessu suspensi. et demer
ta filii sui euasione ambiguos. Su
mentes filium suum obtuler̄ illum corā
dominicā scām cruce saluatoris.
quasi cū mose. saxanice gentis.
qd̄ in nullis nobiliū bonorūq; ho
minū pedib; non ecclā sed scē cru
cis signū dno clicatū. cū magno
honore almū in alto erectū. ad
comodā diuturni orationis sedu
litate habere solent. Illic ponen
tes illum corā cruce. dnm dnm omni
um plasmatorē illis consularē.

Sospitēq; suū seruare natū suis ui
uitib; obnixē flagitabant. Sicq;
intentissimis illorū p̄cib; se uicē
reddere spo ponebant dno. Ut
si pristina illius infanti restitū
ta foret sanitas. Ex templo illū
subsacere ordinis primordio ton
surā accipere subcenobialis uite
disciplina subdiuinae legis mo
deramine militando xpi famu
latu subiecisse illū p̄miserunt.
Statimq; postquā illi uota uoue
runt uerba consumauer̄. Filiiq;

suū in caelestis regni incipit dnm
regis uocant. et consilium p̄dico
y. dnm dno xpi. iohannē dnm dno
quod uocant. dnm dno xpi. iohannē
puerū qd̄ in caelestis regni incipit dnm

CDEPNERITIA N VILLI BOT
cumq; in infantia ad quinque annos
ueniens. ad incoiam. p̄dico
lis germinabat superbia. et
gultus. Occurrat p̄dico
uotū desiderū. et
rabant. At
tocius. cum dno dnm
carnalium qd̄ in caelestis regni incipit dnm
filio ad sacre cenobii
strumenta p̄ parte
festinabant. Confestim
uenerando fidelisimoq; anto
thodredo commendabant suā
puidencia cū ad cenobia ducere
omniaq; prudenter de sua cau
sa dispensare disponereq; roga
bant. Cumq; p̄rexer̄ et illū du
cebant ad monasteriū que uocat
uualdheim. Venerandoq; abba
illius monasterii qui uocatur
eguuald offerebant. Ast illum

sub iudicio iuris. immo enim
sed obediendo discipulum suo
subdiderunt imperio. statimq.
ab abba monasterii sedm regu
laritate discipulo a sua clarue
ritate. ita conuictione sua ut eu
m in filio sine licentia hoc
flagrabat cupitinus
contentio frim simul
licentiam suam
omnia fore
ceptumq. illum
con
Post
puer
perfectus sacris
studus imbutus atq.
sacris diuitici carminis
pugnans solleste mentis intenti
one pagrans sed etiam alios di
uine legis a gios graphioy ar
mariolas indagando siue legen
do peaciter ille sensu sophirus
mente moderatus indagabat. Et
tamen non adhuc plurimoru aetate
annoru grandeuus. sed sicut diui
na semp superne pietatis clem
tia agere solet. Ut secdm poeticam

pphetay uatinio. Ex ore infanti
um ceu lactantium p ficere sibi
solet laudem. Deinde itaq. cumq.
in eo iam simul annorum etas m
tisq. sagittas diuine dispensatio
nis moderamine pululare ceperat.
Et multo magis in eo ia tam diuina
spis sci gratia qua corporis magni
tudo creuerat. aut membrorum
ualtudo totusq. iam ille indi amo
re conuersus magna mentis durt
na meditationis tractando mona
stiale moderationis instrumenta
monachalisq. uite monarchia inab
ditu mentis quietudine die noctuq.
sollicite uoluitabat. Quomodo illo
se inter copularet casta monachoy
clientelo. aut qualiter illo fau
stis inter fore possit familiaris uite
disciplinis cumq. ista sedule in
tus intra mentis uolubiltate
uoluan tractare cepit. qualiter
ista cogitatio depmereri pferriq. po
terit in effectum. ut caduca cuncta
cosmi ^{isti} contemnere siue derelinquere
quearet. Et non solu temporales ter
renaru diuitias. sed et patria et pa
rentes atq. p pinquos deserere. per

grinationisq. temptare telluram.
cognatas externas & requirere ru-
ras cumq. aliquanto temporum
intercapidine transacto. Ille iam
infantiles eius oblectationis ludi-
cras & parentiales incentiuorum
lasciuas inlecebrosas lubrice eta-
tis peculantias. p. inde fessa atq.
ineffabilem diuine dispensationis
gram ad lanugine & pubestatis
adolescentia puen-tus est. Maxi-
aq. in contubernio frim. p. obedi-
entiam affectum. p. mansuetudine
munificentiam in illum puoca-
bat. Ita ut amore & honore in-
ter omnes habebatur illos. sicq.
diutius diuine sollicitudinis cu-
ra elugubris litterarum studiis
in herendo die noctuq. eatenus
uigore & rectitudinis rigore
mente edomaret & dedie in diem
ad meliora celestis militie instru-
menta pficiet

Postquam ille adolescens xpi.
uernaculus sicut supra dixim.
ignotas pegrinationis uias p. ba-
re uolebat. atq. externas termi-
narum telluras adire specularerq.

obtabat. ita in amittit. in
maris discrimina re decreuit. re
equores flatumq. ille ista cordi
sui clandestina egressus. occulte
ta carnale suo reuelauit. p. atre
At illum obnoxius fl. p. at
p. eibus ut uotum. p. atre
tatis desiderio p. gendit. p. atre
seu consensu p. bati. p. atre
transire licentia daret. p. atre
p. gret. p. atre. p. atre
illu. ad. atre. p. atre
uite conuersatione. p. atre
A seculi uoluptatibus. p. atre
atemporalis uite. p. atre
p. spens suggererent. p. atre
lebat. In illos optulam. p. atre
recte constitutionis forma. p. atre
celestis milicie tirocinio diuina
inchoare seruitium. p. p. naq. d. se
tere patria et patulas secu peregrin-
nationis p. quirete rursus rogabat.
Et sic illu primitus blandis oraculo-
ru studiis alloquendo inuitabat.
Vt comitatu filioru eius fugiens e-
gregius adiret petri aptoru princi-
pis psagia. tunc ille ad primitus
illo postulante petru negauerat

transitum excusando. ut conu-
qis et libertatis. inleuitam par-
tate. et fragilitate. illos orbare
et abent. sed delinquere. inhone-
stas. et uidele esse. respondit
tunc. et belliger. xpi miles. osta-
tio. uentis magnisq. p̄cum
p̄. duratibus. p̄. aspernas. rigi-
ditate. documenta. metu
et uis. abiurabat. Et totiens
p̄. sone. eterne. sponsioni
p̄. p̄. ut. paradisi. et
p̄. mulcendo. illu. in
p̄. omnia. omib. modis.
p̄. sequendo. ad. sue. uo-
p̄. consensu. animu. puo-
p̄. uis. est. Et tum. tandē
p̄. di. auxilio. petens. &
p̄. inualescebat. uoluntas
sic. ut. ille. suus. pat̄. et. frat̄. Num-
nibaldu. adoptatam. et. ostata
se. inchoasse. metam. pollicebant.
Post. hec. itaq. cumq. temporū
inter. uallo. et. annorū. uergen-
curriculo. estatis. iam. immine-
ret. tempus. Pater. suus. et. frater
celeps. p̄. distinctū. et. adoptatū
inchoauerunt. iter. et. congrua.

adstatis tempore p̄mpti ac parati
sumpturis secum uiteq. stipendius
cū collegū cetū comitantes ad lo-
ci uenerunt. destinataq. p̄. scodi-
citur uocabulo. hamel. camutha.
iuxta illa. merimonio. que. dicit̄
ham. uuib. et. non. multo. transacto
temporis. intercapidine. et. nau-
gio. parata. nauis. ille. cū. classis
suoq. nauclerio. nauulo. impenso.
Circio. flante. ponte. pollente. Re-
migis. crepitantis. classis. claman-
tibus. celocem. ascenderunt. Cūq.
transmeatis. maritimis. fluctuum.
formidibus. periculosisq. pela-
gu. pressuris. uastum. p̄. equor. ci-
tato. celocis. cursu. p̄. pens. uentis.
uelata. naue. tūti. arida. uider̄
terrā. et. statim. obantes. de. naue
ascenderunt. & illic. castra. uerunt
et. tentoria. fixerunt. in. ripa. flumi-
nis. que. nunc. uatur. sigone. iuxta
urbe. que. uocatur. rotum. ibi. sunt
merimonia. Et. illic. aliquantos
dierū. curriculis. requiescentes. ite-
rū. p̄. gere. ceperunt. Et. multa
scōrum. illic. oratoria. que. illis. in
cō. modū. fuerunt. orando. peti. uer.

Postquam ille inlustret clarisq;
xpi crucicota magna mentis
intentione et cordis contem-
platione ad superna intemise
vitae speculatione pperabat.
Et ad sublimioris rigidioris vitae
virtutibus anhelando iam non
planam sed arctam austerioris
vitae viam per monachalis
vitae normam inhiando de-
siderabat. Et maiore iam
tunc peregrinationis ignoran-
tiam adire optabat quam illa
fuit in qua tunc stare inde-
batur. Tunc ille strenuus
consilio amicorum contribul^{lumq;}
licentia flagitata. Ut sua opi-
tulatione orationum illum
sequi dignentur rogabat. &
ut tutis itinens cursibus dele-
tabilia atq; obtabilia cuncta
tis hierusalem moenia per-
agere speculariq; p illorum
pia precum subsidia possi-
biliter poterit. Cumq; trans-
actis dominice paschalis
solemnitatibus agilis exer-

Postquam ille inlustret clarisq;
xpi crucicota magna mentis
intentione et cordis contem-
platione ad superna intemise
vitae speculatione pperabat.
Et ad sublimioris rigidioris vitae
virtutibus anhelando iam non
planam sed arctam austerioris
vitae viam per monachalis
vitae normam inhiando de-
siderabat. Et maiore iam
tunc peregrinationis ignoran-
tiam adire optabat quam illa
fuit in qua tunc stare inde-
batur. Tunc ille strenuus
consilio amicorum contribul^{lumq;}
licentia flagitata. Ut sua opi-
tulatione orationum illum
sequi dignentur rogabat. &
ut tutis itinens cursibus dele-
tabilia atq; obtabilia cuncta
tis hierusalem moenia per-
agere speculariq; p illorum
pia precum subsidia possi-
biliter poterit. Cumq; trans-
actis dominice paschalis
solemnitatibus agilis exer-

citus leuauit se cum duobus
suis focus & pergere coeperunt
Cumq; perrexerunt ^{issent} et uenerunt
usq; ad urbē dateratinā inopien
te. et ibi manebant duos dies.
Et inde pergentes uenerunt ad
urbē gauam illa stat in litore
maris. Et ibi tunc ascenderunt
in nauem transsretauerunt ad na
bulam et illic relicta nauē in
qua pgebant. stabant ibi duas
ebdomadas; iste euitates sunt
romanorum. in bene uentis sunt
sed tamen romanis sunt subdite.
Statimq; sicut diuina solet pie
tas incessanter agere. Ut uo
tua uernacula ^{ori} desideria suor
implere pperat. Nauem illi
de aegypto inuenerunt. & illic
intro ascenderunt nauigauerunt
in terram galabrie; ad urbem
reggia. Et ibi manentes duos
dies. leuauerunt se. et uenerunt
in insulam siciliam que ē in ur
be chatiniensia ubi requiescit
corpus scē agatē uirginis. et
ibi ē mons ethna ^{in quo} que et quan
do euenit p aliquibus reb;

et uenerunt
illuc tunc
inde
taculo
ultr
mari
ubi
et inde
urbē chatiniensiam
et inde ambulauerunt
locum ubi sudauerunt
quiescunt. Et inde ambulauerunt
ad scē iohanne euangelistam
in loco specioso secus effesum
& inde ambulauerunt clxxx
milia secus mare. ad uillā ma
gnam. que uocatur sigila. Ibi
erant unū diem. & petito pane
ibi. ibant ad fontē unum in
media uilla. Et sedentes sibi sup
marginē. tinguebant panem

64
culatores et illos estimabant
& captiuos eos ducebant ad quen-
dam senem diuitem. ut uideret
& agnosceret unde essent. At
ille senex interrogauit illos
unde essent. aut quali finge-
rentur legatione. Tunc illi
respondentes. ab exordio to-
tam intimauerunt ei tunc
ris sui causam. Et ille senex re-
spondens ait. Frequenter huc
uenientes uidi homines de illa
terre partibus. istos contribules.
non querunt mala. sed legem eorum
adimplere cupiunt. Tum illi
inde pergentes uenerunt ad pa-
latium. ut ^{inter}rogarent illis uiam
^{que ducit} transire ad ierusalem. Cumque
illuc ueniebant. statim ille. per-
ses dixit quod speculatores fuis-
sent. et precepit illos in carcere
trudi. usque ad illud tempus quo
reperiret a rege. quid fecisset
de illorum causa. Cumque illi fu-
issent in carcere. confestim
^{intro} omnipotenti dei dispen-
satione. qui pius ubique
suos. ^{inter} reba & tor

65
palmam. et de rebus uenialibus.
uiderent. quicquid menti illorum
aptum foret. Illi ciues urbium
curiosi iugiter illuc uenire
consueuerant illos speculari.
qui iuuenes & decori. et uestiu
ornatu induti erant bene.
Tunc illis in carcere commoran-
tibus. unus homo de hispanis

ubi dñs

est paulus. & ^{ubi dñs} his dixit ad illud
S. aule saule qd me psequeris. et
reliqua. Et illic orantes am-
bulabant in galilea in illum
locum. ubi gabriel primum
uenit ad scām mariā. et dixit
H. aue maria. et reliq. Ibi ē nunc
ecclā id est nabareth. Illam
ecclā xpiani homines sepe
comparabant a paganis &
sarracenis. quia illi uolebant
eā destruere. Et ibi dñs com-
mendantes. ambulauer inde.
et ueniebant in uillā chanaan.
ubi dñs aquā in uinum conuer-
tit. Illic ē ecclā magna. et in eadē
^{ecclā sup}
illa in altare una de sex hydri-
is. quas dñs iusserat implere
aqua. et in uinum uerse sunt.
Et de illo communicauerunt
uinum. Vnū die fuerunt illic.
Et inde pgentes uenerunt ad
montē thabor. ubi dñs trans-
figuratus ē. Ibi est nunc mona-
steriū monachorū. & ecclā dño
consecrata et moy si et heliac.
Et illi ciues nominant illum
locū age mons. Illic orabant.

68

et dñs dicitur
ubi dñs dicitur
inter m. dicitur
ambud. dicitur
trud. dicitur
fontem. dicitur
indico. dicitur
domus. dicitur
quod dicitur
fuit p. dicitur
encl. dicitur
com. dicitur
ad illi. dicitur
dñs p. dicitur
ad illi. dicitur
gaut. Et sic dixerunt ibi homi-
nes. quod hebedeus dicitur
ibi fuerunt collocati. Et inde
pgentes ad bethsaida. unde
erant petrus et andreas. ibi est
nunc ecclā. ubi præserat domus
illo. Et illic manentes unam
noctē. mane pgebant ad coro-
baim. ubi dñs demoniacos
curauit. & diabolū mittebat
in gregē porcorū. ibi fuit ecclā
xpianorū. & ibi orantes. pge-
bant inde. et ueniebant ad

et ^{ret}scificauit illū. & postea emana-
 uauit. atq; omnis ciuitas illa. par-
 tiebat illū in agros. in hortos. et
 in omnia ubicumq; illis necessariū
 erat. & omne qd̄ irrigat ille
 fons cresecendo ad salutē post
 scificationē helisei pphetae.
C tūde pgebant ad monasteriū
 sci eustochii. illud stat in medio
 campo inter iericho & ierusa-
 lem. et inde uenerunt ad ierlm̄
 in illū locū. ubi inuenta fuerat
 sc̄a crux dñi. ibi nunc ē eccl̄a
 in illo loco qui d̄r caluarie locus.
I t̄hee fuit prius extra ierusalē.
 sed helena quando inuenit
 crucē. collocauit illā intra ie-
 rusalem. Et ibi nunc stant tres
 cruces lignee foris in orientali
 plaga eccl̄ae secus parietem. ad
 memoriā sc̄ae crucis dominice.
 & aliorū qui crucifixi erant cū eo.
I lle non sunt nunc intus in eccl̄a.
 sed foris stant sub tecto extra
 eccl̄am. & ibi secus ē ille hortus in
 quo erat sepulchrū saluatoris.
I llud sepulchrū fuerat in petra
 excisū. & illa petra stat super

ad rans in ma
 & nunc
 infirmitate
 crux. et
 e mirabilis
 tali plag
 est ostiū
 homines
 tibi
 aqua
 & beatus
 te iam
 magnus
 prioris
 uit ab ostio
 ueniebat
 eps n̄r. & ^{max} cito ut illuc ueniebat: coc-
 pit aegrotare. et iacebat infirmus
 usq; dū una ebdomada erat. ante
 natale dñi. Et tunc quando aliqua
 uegetatus fuerat. et de infirmitate
 melius habebat. surgit. & abiit ad
 illā eccl̄am que uocat̄ sc̄a syon.

69
erant imagines epox qui erant
ibi in synodo. Et ille uullibaldus
pgebat illic a constantinopoli
ut uideret quomodo esset facta
illa ecclesia. et iterum remeant ad
constantinopolim. & post duos
annos nauigauerunt inde cum
nuntius papae & caesaris in insu
la sicilia. ad urbem siracusam.
Et inde uenit ad urbem catenam.
& inde uenit ad regiam ciuitatem
in calabria. Et inde nauigauerunt
ad insulam uulcanam. ibi est infernus
theoderici. Cumq. illuc ueniret.
ascendebant de naui ut uiderent
qualis esset infernus. Statimq.
uullibaldus curiosus uolens ui
dere qualis esset intus infernus ille.
uolebat ascendere in montis ca
cumen. ubi infernus subterat.
et non poterat. quia fauillae
de tetro usq. ad marginem ascen
dentes glomeratae illic iacebant.
& ad instar niuis quando de ce
lo niualis candiditas niualesq.
cadentes cateruae. de dreis ethe
ris in artibus. artibus coaceruare so
let. ita fauillae coaceruatae in

70
statimq. uolens ui
dere qualis esset
infernus ille. uole
bat ascendere in
montis cacumen.
ubi infernus sub
terat. et non pote
rat. quia fauillae
de tetro usq. ad
marginem ascenden
tes glomeratae il
lic iacebant. & ad
instar niuis quando
de celo niualis can
diditas niualesq.
cadentes cateruae.
de dreis ethe
ris in artibus. ar
tibus coaceruare so
let. ita fauillae co
aceruatae in
statimq. uolens ui
dere qualis esset
infernus ille. uole
bat ascendere in
montis cacumen.
ubi infernus sub
terat. et non pote
rat. quia fauillae
de tetro usq. ad
marginem ascenden
tes glomeratae il
lic iacebant. & ad
instar niuis quando
de celo niualis can
diditas niualesq.
cadentes cateruae.
de dreis ethe
ris in artibus. ar
tibus coaceruare so
let. ita fauillae co
aceruatae in

70
tentis dei auxilio illorum
neculo. quos sup longe
stadia et super vastas bargin
uas. in redemptione anime
& in opem presentis uitae re
quirebat. omnimodo p ut fieri
possit. obseruare conabatur

Ct non solum ipse. sed alios cum
ipso in ueneranda regularis in
tae uestigia p̄cundo p̄ducebat.

Post haec itaq. unus pbr. qui ex
hispania ueniens ad sem benedi
ctum ibi manebat. licentiam ro
gab. ab abbate petronace ad
romam p̄gere. Statimq. ille li
centia postulata. rogabat
uulibaldum ut cum eo perge
ret. & illum duceret ad sem
petrum. & ille petitionib. eius
consensum p̄mittebat. Cumq.
illi p̄gentes ad romam uenerunt.

ilico basilicam sci petri in
trantes. sacra caelestis clancu
laru postulauerunt presidia.
illiusq. se commendabant p̄cum
patrocinio. Tunc ille sacer apo
stolicae sedis pontifex gregorijs
tertius in uenerando uiro uul

Statimq. ille agili septuaginta
glorioso genitum & beatus uir
sapientis sermonum in indistincta
humiliter edisserenda seriem
sui tunc is ex ordine inuicem
quali modo multas migrando
mundi istius mexuit mansio
nes. & quomodo alium altis
sunt ^{& caelestis} aetheru plasmatore aduen
tus in locum in bethleem ad o
rando. op̄e postulando. iustan

